

เสียงเล่าจาก..หมอเลือด

การดูแลรักษาคนไข้เปรียบเสมือนกับการตบมือ คือจะต้องมีมือสองข้าง ข้างหนึ่งนั่นคือแพทย์และอีกข้างหนึ่งก็คือคนไข้ เสียงมันถึงจะเกิดดังขึ้นมาได้

ช่วงบ่ายวันนี้ผมได้มีโอกาสตรวจรักษาคนไข้ธาลัสซีเมียชนิดเบต้าไมเออร์ ที่มีอาการรุนแรงจำเป็นต้องได้รับการรักษาด้วยการให้เลือดอย่างสม่ำเสมอและการให้ยาขับธาตุเหล็ก ที่สำคัญผู้ป่วยรายนี้เป็นไกลมาจากประเทศมัลดีฟ โดยเธอและมารดาจะบินมาพบผมทุกๆ 4-6 เดือน ติดต่อกันมาเป็นเวลามากกว่าสามปีแล้วครับ

จำได้ว่าเมื่อมาพบผมในครั้งแรก คนไข้รายนี้มีระดับธาตุเหล็กที่สูงมากๆ นั่นคือ 18,000 นก/มล. (คนปกติไม่เกิน 300 นก/มล.) คนไข้รายนี้มีอาการซีดอย่างรุนแรงจึงจำเป็นต้องได้รับเลือดตั้งแต่อายุ 4 เดือนเท่านั้น ภาวะเหล็กที่สะสมมาเป็นระยะเวลายาวนานจึงทำให้มีการสะสมในหัวใจและในตับอย่างมาก แต่ที่สำคัญผู้ป่วยรายนี้มีปัญหาภาวะแทรกซ้อนจากการใช้ยาขับธาตุเหล็กทุกๆ ตัวที่มีอยู่ในโลกนี้ (คือจริงๆ มันก็มีแค่ 3 ตัวครับ เธอใช้ Desferal ก็พบว่า ตาจะบอด หูเริ่มไม่ได้ยิน ใช้ Ferriprox ก็ปวดข้อมาก ต้องทาน NSAID จนกระเพาะจะทะลุ เมื่อมาทาน Exjade ก็มีค่าไตผิดปกติ บัสสาวะมีไขขาวออกมาแบบเยอะมาก (ใจจะวายเอา) หยุดรับเลือดก็ไม่ได้เพราะซีดเป็นกระดาก จนหมอบ้านเกิดบอกว่าเธอจะมีเวลาใช้ชีวิตอยู่ได้อีกเพียงแค่ 3 เดือนเท่านั้นแล้วบอกให้แม่เริ่มทำใจให้ได้ แต่แน่นอนครับด้วยความรักของแม่ทำให้คุณแม่พยายามแสวงหาข้อมูลในทุกวิถีทางเพื่อหาผู้เชี่ยวชาญที่จะมาช่วยแก้ปัญหาให้ลูกเธอได้ และในที่สุดทั้งแม่และลูกสาวก็มาพบตัวเองนั่งอยู่ตรงหน้าผมที่โรงพยาบาลศิริราชปิยมหาราชากรณีย์ (SIPH) เมื่อเกือบ 3 ปีก่อน ผมขอไม่เล่าในรายละเอียดนะครับ ว่าดูแลคนไข้

รายนี้อย่างไรและเมื่อเวลาผ่านไปทุกๆ อย่างของคนไข้รายนี้ก็ดีขึ้นเรื่อยๆ จนล่าสุดระดับธาตุเหล็กเหลืออยู่แค่ประมาณ 7,000 นาโนกรัม/มิลลิลิตรเท่านั้น เหล็กในหัวใจหายไป เหล็กในตับลดลงอย่างชัดเจน

วันนี้เธอมาเล่าให้ฟังว่าเธอเพิ่งเรียนจบมหาวิทยาลัยและได้งานเป็นครูในโรงเรียนอนุบาลแล้ว เธอและแม่ขอบคุณผมที่ช่วยให้เธอมีวันนี้

“ No, no please. All the credit must go to your mom and of course yourself. We could have not achieved this without your willingness...”

ผมตอบเธอและคุณแม่ไปว่า ไม่ต้องขอบคุณผมหรือคณะที่เราประสบความสำเร็จในการรักษา ผลที่เกิดขึ้นเป็นความตั้งใจของเธอต่างหาก ผมแค่วางแผนวางแนวทางให้ แต่ถ้าคนไข้ไม่ปฏิบัติตามมันก็ไม่เกิดผลใดๆ แน่...

แน่นอนงานของเรายังไม่จบครับ แต่ผมมั่นใจว่าเมื่อเราตบมือพร้อมกันทั้ง แพทย์ผู้วางแผนและแนวทางการรักษา ร่วมกับผู้ป่วยที่ตั้งใจและเอาจริงเอาจัง เสียงปรบมือของ “พวกเรา” จะดังก็ก้องแน่นอน

ปล. เรื่องนี้มาหักมุมจบแบบ irony มากๆ ที่เย็นวันเดียวกันผมเจอแม่ลูกอีกคู่หนึ่งลูกสาวเป็นวัยรุ่นธาลัสซีเมีย ที่เป็นขั้วตรงข้ามกับแม่ลูกจากมัลดีฟ นั่นคือเมื่อแม่สาวคนไข้ชาวไทยเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นเธอไม่ยอมทานยาที่ผมสั่งจ่าย ไม่เคยมีวินัยใดๆ ในการดูแลตัวเอง ผลเลือดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาก็แย่งจากของเดิมเรื่อยๆ ทุกครั้งผมจะพูดปากเปียกปากแฉะซ้ำๆ จนเบื่อบ้างตัวเองต้องพูดอธิบายคนไข้แบบแผ่นเสียงตกร่อง... โดยที่แม่สาวคนไข้ก็จะทำหน้าแบบ “ไม่แคร์สื่ออะ” แต่เย็นนี้ไม่เหมือนเดิมครับ ผมตัดสินใจไม่พูดอะไรอีกเลยหลังจากเห็นผลแล็บและทำที่เดิมๆ แบบไม่มีพระของคนไข้ “ไม่รับยาเพิ่มนะครับ” (ก็ยาเดิม รับประทาน) ผมพูดสั้นๆ กับแม่และคนไข้ว่า “ขอโทษนะผมจะไม่นัดอีกนะครับ เพราะมาเจอผมก็ไม่มีประโยชน์อะไร ครั้งต่อไปผมจะนัดให้เข้าคลินิกโรคเลือดในเวลาราชการนะครับ (ให้ไปเจอพวกน้องๆ ดีกว่า)..” (ถ้าโชคดีเราคงไม่ได้เจอกันอีกในเวลาครับ)

ปล.2 เวลาของเราทุกคนมีจำกัดในชีวิต ผมขอสงวนไว้ให้กับคนไข้ที่เขาพร้อมที่จะทำงานร่วมกันกับผมในการดูแลตัวเองมากกว่าครับ

“ไม่นัด อีกนะครับ สวัสดี...”